

speciem mutat, v. g., circumstantia violentiæ in furto constituit rapinam, in fornicatione facit stuprum; modus sævitæ in cadaveribus occisorum addit homicidii malitiam feritatis; modus peccandi ex formali contemptu, ex inobedientia, ex ingratitude, ex odio, ex invidia, ex superbia, etc., addit peccato propriam hujusmodi vitiorum malitiam, modo tamen expressa voluntate hæc intenduntur; alioquin essent duntaxat circumstantia generales in omni peccato plus minusve existentes.

7<sup>o</sup> Quando significat tempus quo fit actio: nunquam speciem mutat, nisi tempus aliqua speciali lege sit præscriptum aut prohibitum, v. g.: si quis ex voto, vel ex pœnitentia sibi injuncta, Missam singulis diebus audire teneatur, eamque die festivo omittat, circumstantiam diei festivi declarare tenebitur. Ubi vero hæc circumstantia sumitur tantum pro duratione actionis, speciem non mutat, sed malitiam notabiliter aggravat, si mora sit notabilis vel extraordinaria.

## PARS SECUNDA.

### DE PECCATIS IN SPECIE.

Peccata dividuntur in originale et in actuale: peccatum actuale est mortale vel veniale; commissionis vel omissionis; carnale vel spirituale; ex infirmitate vel ex malitia; contra Deum, proximum aut seipsum; cordis, oris et operis; capitale vel non capitale.

### CAPUT PRIMUM.

#### DE PECCATO ORIGINALI.

Peccatum originale, sic dictum quia ab origine nostra seu ab Adamo primo parente nostro provenit, definitur: *Peccatum a primo parente in posteros per generationem*

*transmissum.* Dicemus 1<sup>o</sup> de illius existentia: 2<sup>o</sup> de illius natura; 3<sup>o</sup> de ejus transmissione; 4<sup>o</sup> de ejusdem subjecto, et 5<sup>o</sup> de illius effectibus.

### ARTICULUS PRIMUS.

#### DE PECCATO ORIGINALIS EXISTENTIA.

Peccati originalis existentiam negarunt Pelagius et discipuli ejus Cœlestinus et Julianus, in quarto sæculo; Albigenses in duodecimo; Anabaptistæ in decimo sexto; deinceps Sociniani et nunc innumeri increduli nostri.

#### PROPOSITIO.

*Existit peccatum originale.*

*Prob.* Hæc propositio est de fide; probatur Scriptura sacra, traditione et ratione.

1<sup>o</sup> *Est de fide.* In pluribus enim conciliis et a pluribus summis Pontificibus definita fuit contra Pelagianos, ut vidimus in Tractatu *de Gratia*, et concilium Trid. eam ut de fide catholica tenendam tradit, sess. 5, speciali decreto cui titulus: *De peccato originali.* Ergo 1<sup>o</sup>.

2<sup>o</sup> *Prob. Scriptura sacra.* Rom. v, 12: *Propterea sicut per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit, et per peccatum mors, et ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt.* Unde mors est pœna peccati, et iis infligitur qui peccaverunt in Adamo: porro omnibus infligitur, parvulis sicut adultis; omnes igitur peccaverunt, et peccati Adami participes facti sunt; non autem peccaverunt per imitationem, ut volebant Pelagiani, quia parvuli non sunt imitationis capaces: ergo peccati originalis infecti nascuntur, juxta hæc verba: *in quo, id est in Adamo, omnes peccaverunt.* Quod, ad Eph. II, 3, sic exprimit idem Apostolus: *Eramus natura filii iræ sicut et cæteri.* Judæi enim, ut pote ex genere sancto orti, alios populos aspernabantur ut immundos: B. Pau-

lus vero superbiam eorum obtundere volens, declarat eos sicut cæteros, natura esse filios iræ. Ergo.

His B. Apostoli verbis optime concinunt hæc alia Veteris Testamenti, Job, XIV, 4: *Quis potest facere mundum de immundo conceptum semine? Nonne tu qui solus es?* Agitur ergo de sorde a qua solus Deus mundare potest, ac proinde de peccato proprie dicto, in conceptione transmissio. Septuaginta habent: *Quis mundus erit a sorde? Nemo etiamsi unius diei sit vita ejus super terram.*

Ps. I, 7: *Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, et in peccatis concepit me mater mea* (in textu Hebraico habetur *in iniquitate, in peccato*): porro ille textus de solo peccato originali intelligendus est, et revera sic eum intellexerunt Judæi et Patres Ecclesiæ, inter quos S. Aug., in hunc locum: « Numquid David de adulterio natus » erat, de Jesse viro justo et conjuge ipsius? Quid est » quod se dicit in iniquitate conceptum, nisi quia trahitur iniquitas ex Adam? Etiam ipsum vinculum mortis cum ipsa iniquitate concretum est. » Ergo 2°.

3° *Traditione.* Unanimes fuerunt Patres circa hoc dogma, a tempore Pelagianorum; ante Pelagianos autem plures citari possent, inter quos S. Justinus, Dialogo cum Tryphone: « Nec nasci nec crucifigi ideo sustinuit » (Christus), quod his rebus indigeret, sed pro humano » genere quod ab Adamo in mortem et serpentis fraudem incidere. »

*Tertull.*, l. de Testimonio animæ, cap. 3, ait hominem a Satana circumventum, præceptum Dei violasse, et addit: « Propterea in mortem datus, exinde totum genus » de suo semine infectum, suæ etiam damnationis traducem fecit. »

S. Athan., in Psal. I, part. 2: « Ob Adami iniquitatem, omnes qui ex Adamo oriuntur, in iniquitatibus » concipiuntur, proavi sui damnatione collapsi. »

Patet ergo sanctos Patres ante Pelagium existentes dogma peccati originalis unanimiter admisisse: unde S. Aug. respondet *Pelagio* dicenti transfusionem hujus peccati confictam fuisse (de Nuptiis, l. 2, cap. 12): « Non ego

» finxi originale peccatum, quod catholica fides credit » antiquitus; sed tu qui hoc negas, sine dubio es novus » hæreticus. » Ergo 3°.

Qui plurima SS. Patrum ante Pelagianos existentium testimonia legere voluerit, consulat auctores qui de hac quæstione fusius disseruerunt, et in primis *Bossuet*, *Défense de la Tradition*, l. 8 et 9.

4° *Ratione.* 1° Semper creditum fuit in Ecclesia, et etiam apud plurimos hæreticos et schismaticos, baptismum necessarium esse ipsis parvulis ad salutem: atqui baptismus necessarius non esset parvulis ad salutem, si peccatum originale non existeret: ergo. 2° Cæremoniæ baptismi, ut exorcismi et insufflationes, supponunt parvulos spiritui immundo subjectos esse; ergo habent peccatum originale, et natura sunt filii iræ. 3° Christus semper exhibetur ut Redemptor omnium parvulorum sicut adultorum: at Redemptor parvulorum non esset, nisi peccatum originale existeret. 4° Natura hominis, multis miseriis obnoxii, admissio peccato originali facile explicatur, et absque peccato originali nulla ratione explicari potest: unde *Pascal*, *Pensées*: « L'homme est plus inconcevable sans ce mystère, que ce mystère n'est inconcevable à l'homme. » Ergo, etc.; aliunde, etc. Ergo.

*Obj.* 1°. Ezech. XVIII, 20: *Anima quæ peccaverit ipsa morietur; filius non portabit iniquitatem patris*: at si peccatum originale existeret, filius portaret iniquitatem patris: ergo.

*R. Dist. maj.* Filius non portabit iniquitatem patris, si illius non fuerit particeps, *conc.*; si illius fuerit particeps, *nego maj.* Porro omnes homines facti sunt participes peccati Adami *non proprietate actionis*, inquit S. Aug., contra *Julianum*, l. 6, cap. 9, n. 28, *sed contagione propaginis*: Adam enim peccando sublimes amisit prærogativas quibus gratuito fuerat cumulatus: ex hoc momento habuit naturam collapsam et vitiosam; qualem habebat, eam filiis suis tradidit. Sic omnes ab eo descendentes propter suam originem sunt vitiiati, et natura filii iræ ideoque pœnis subjecti, licet reatum peccati ab

Adamo commissi in anima sua non habeant impressum. Verum est ergo filium non portare iniquitatem patris, eo sensu quod sit reus coram Deo propter patrem; sed non repugnat illum aliquo sensu ob malam agendi rationem patris detrimentum pati. Nonne filii patris qui culpa sua bona et honores amisit, nascuntur pauperes, abjecti et miseri? Ita et qui ab Adamo descendunt privati sunt gratia sanctificante, animam relative ad Deum vivificante. Sunt igitur in statu mortis et miseriis hujus vitæ obnoxii.

*Obj. 2º.* B. Paulus, Rom. v, 19, ait: *Sicut per inobedientiam unius hominis peccatores constituti sunt multi, ita et per unius obedientiam justii constituentur multi*: at si peccatum Adami propagatione transmitteretur, non multi, sed omnes constituti essent peccatores: ergo non propagatione, sed imitatione peccatum Adami transmittitur.

*R. Dist. textum.* Peccatores constituti sunt multi, id est, omnes qui sunt multi, *conc.*; multi tanquam pars posteriorum Adæ, *nego.* Etenim omnes non semper sunt multi; v. g., si unus homo tres aut quatuor habens filios cuncta sua bona amittat, dici potest eum omnes filios suos culpa sua constituisse miseros; falso vero diceretur eum multos in communem ruinam sic duxisse. Verum cum ex Adamo descendentes sint innumeri, recte dicitur per unius inobedientiam multos constitutos fuisse peccatores, ut clarius ostendatur unius peccati efficacia, et unius gratiæ abundantia. Hunc esse sensum Apostoli patet ex verbis præcedentibus, in quibus totus est ut ostendat omnes in Christo vivificari, sicut omnes in primo parente mortui sunt. Ergo.

*Inst. 1º.* Non omnes vivificantur in Christo; ergo nec omnes peccaverunt in Adamo.

*R. Nego conseq.* Sensus enim comparationis est Christum esse principium vitæ, sicut Adam fuit principium mortis: igitur cum omnes ex Adamo descendentes peccato ejus infecti sunt, ita omnes qui in Christo renascuntur, meritis ejus vivificantur. Unde patet sensus aliorum ejusdem Apostoli verborum, v. g., I Cor. xv, 22: *Sicut*

*in Adam omnes moriuntur, ita et in Christo omnes vivificantur*; id est, Christus est principium vitæ sicut Adam est principium mortis. Ergo.

*Inst. 2º.* B. Paulus, Rom. v, 15, ait gratiam Jesu Christi delictum superare et in plures abundare: ergo delictum non omnes inficit, cum gratia in plures abundet.

*R. 1º.* In textu græco non legitur in plures, sed in multos, et tunc redit responsio nostra modo allata.

*R. 2º. Nego conseq.* Ex toto enim contextu patet Apostolum non multitudinem eorum qui gratiæ Christi participes fiunt urgere, sed copiam beneficiorum Christi per oppositionem ad delictum primi hominis: *Non sicut delictum ita et donum: si enim unius delicto multi mortui sunt, multo magis gratia Dei et donum in gratia unius hominis Jesu Christi in plures abundavit*, id est in multos, non unum tantum remittens peccatum, sed multa, et innumera conferens dona ad animæ sanctificationem, ad perseverantiam et gloriam æternam ordinata. Ergo.

*Inst. 3º.* Idem B. Paulus, ibid. v, 13, ait: *Usque ad legem peccatum erat in mundo; peccatum autem non imputabatur, cum lex non esset*: ergo peccatum de quo hic agitur, non est originale, sed actuale, siquidem ante legem Moysis non imputabatur.

*R. Nego conseq.* Nam Apostolus statim subjungit, v, 14: *Sed regnavit mors ab Adam usque ad Moysen, etiam in eos qui non peccaverunt in similitudinem prævaricationis Adæ*: ergo etiam ii qui actualiter non peccaverant, sicut Adam peccaverat, peccato erant maculati; morti enim erant obnoxii: mors autem per peccatum fuit introducta, et ad eos qui in primo parente peccaverant transiit. Ergo. Nonne evidenter constat, ex præcedentibus verbis, posteros Adæ peccati ejus participes fieri aliter quam per imitationem, ut volebat Pelagius? Ergo.

Quædam obijciuntur testimonia Patrum, v. g., 1º *Tertulliani*, l. de Anima, cap. 39: « Nulla ferme nativitas munda est, utique ethnicorum. Hinc enim et Apostolus ex sanctificato alterutro sexu sanctos procreari ait, tam ex seminis prærogativa, quam ex institutionis discipli-

» na. » 2° *S. Chrysost.* a *S. Aug.* relatus, contra *Julianum*, l. 1, cap. 6, n. 21 : « Hac de causa infantes baptizamus, » cum non sint inquinati peccato, ut eis addatur sanctitas, » justitia, adoptio, hæreditas, fraternitas Christi, ut ejus » membra sint. »

Verum 1° *Tertullianus* filios fidelium vocat sanctos, quia, baptismum suscepturi, sanctitati erant destinati, per oppositionem ad filios infidelium qui in partu superstitionis sorde fœdabantur, et *Lucinæ Dianæque* devovebantur. Cæterum, in ipsomet loco citato, peccati originalis existentiam ac baptismatis necessitatem pro parvulis agnoscit. 2° *S. Chrysost.* de solis peccatis actualibus loquitur, ut fuse *S. Aug.* ostendit, repondens *Juliano* illo textu abutenti et peccato pro peccatis ponenti. Aliunde *S. Joannes Chrysost.*, sicut cæteri doctores, dogma peccati originalis aperte docet ibid. dicens : « Quando » Adam peccavit illud grande peccatum, et omne genus » hominum in commune damnavit. » Ergo.

*Obj.* 3°. Peccati originalis existentia cum attributis Dei conciliari non potest; repugnat enim ipsius justitiæ et bonitati omnes Adami posteros macula peccati ejus fœdari, et pro ipsius peccato puniri. Ergo.

*R. Nego ant.* Ex momentis enim a nobis superius expositis et ex aliis quæ afferri potuissent, constat peccati originalis existentiam revelatam fuisse; eo ipso tenendum est illam attributis Dei non repugnare.

Etenim, quidquid olim dixerunt Pelagiani, et nunc objiciunt deistæ, probat quidem dogma transmissionis peccati originalis esse mysterium rationi nostræ non clare obvium : at nulla demonstratur absurditas, nulla repugnantia proprie dicta. Porro fides vacillare non debet propter obscura nec propter impenetrabilia, ut jam multoties ostendimus. Ergo. *Hæc solutio ex modo dictis elarius patebit.*

## ARTICULUS SECUNDUS.

### DE NATURA PECCATI ORIGINALIS.

1° Communius docent Lutherani et Calvinistæ peccati

originalis essentiam nihil aliud esse quam concupiscentiam seu propensionem in nobis existentem et ad malum inclinantem.

Sed eorum sententia confutatur duabus præsertim rationibus : 1° *concilio Trident.*, sess. 5, can. 5, anathema pronuntiante contra illos qui dixerint reatum peccati originalis in baptisate non remitti, aut totum id quod veram et propriam peccati rationem habet, non tolli, sed tantum radi et non imputari : at certe concupiscentia non tollitur : ergo. 2° *Scriptura sacra.* Rom. VIII, 1 : *Nihil damnationis est iis qui sunt in Christo Jesu*, id est, nihil est damnatione dignum : remanet tamen concupiscentia. Ergo.

2° *Mathias Illyricus*, Lutheranus, contendit peccatum originale non esse aliquod accidens, sed ipsam animæ substantiam ex peccato Adami corruptam. Refellitur autem ipsa opinio ; 1° quia tunc Deus, qui creat animam, auctor esset peccati ; 2° quia per baptismum omne tollitur peccatum, et tamen substantia animæ non mutatur ; 3° quia impossibile est peccatum Adæ substantiam animæ nondum existentis corrupisse. Ergo.

3° *Pighius*, doctor in theologia, et *Catharinus*, religiosus ordinis Prædicatorum, docuerunt peccatum originale animæ singulorum hominum non inhærere, sed unicum esse, videlicet peccatum Adami, in omnes extrinsece dominans eosque peccatores constituens, quia ipsis imputatur. Hæc opinio subvertere videtur dogma peccati originalis, quod dicitur in omnes homines pertransiisse, omnibus transfusum, unicuique proprium, etc.

4° Plures antiquiores theologi, post *Petrum Lombardum*, essentiam peccati originalis reposuerunt in duplici qualitate morbida, una carnis et altera animæ : prior per generationem carnalem contrahitur, et caro sic infecta vitium suum animæ eo instanti quo sibi unitur communicat. Sed opinio ista admitti non potest, et ab omnibus rejicitur, 1° quia hæc morbida qualitas rationem formalem peccati non habet ; 2° quia hic languor, hæc dolenda carnis concupiscentia de qua arguunt prædicti theologi,

remanent etiam post baptismum susceptum, qui tamen, ut fides docet, peccatum originale tollit; 3<sup>o</sup> quia si hæc morbida qualitas esset quid positivum et simul peccaminosum, Deus ipse videretur auctor peccati; 4<sup>o</sup> quia minime intelligitur quomodo talis morbida qualitas a carne ad animam transiret. Ergo.

5<sup>o</sup> Nonnulli contenderunt materiale peccati originalis consistere in concupiscentia, et formale in reatu. Verum illud systema nihil explicat; reatus enim peccati est ipsummet peccatum formaliter sumptum: at ridiculum est dicere peccatum originale in eo consistere quod habet rationem peccati. *S. Aug.* pluribus in locis distinguit quidem reatum peccati originalis a concupiscentia, sed non ut illius peccati essentiam assignet, bene vero reatum pro ipsa culpa sumens.

6<sup>o</sup> Alii multi naturam peccati originalis sic explicant: Ab initio Adam constitutus fuerat in justitia originali, gratia sanctificante et aliis donis indebitis instructus. Hæc omnia, ex ordinatione divina, fidelitate sua sibi-metipsi servare posterisque transmittere debebat, sed, peccando, et sibi et illis amisit, ipse peccati actualis reus et simul omnibus donis supradictis privatus, posterius vero in ea privatione tantum constituti, quæ dicitur peccatum originale quia a peccato oritur et quia, cum ordinationi Dei ejusque bonitatis consiliis adeo adversetur, omnes homines illius oculis odibiles facit indignosque supernaturali felicitate ipsis destinata.

Hæc etiam sententia non sufficienter exprimere videtur dogma peccati originalis ut a concilio Trid., sess. 5 traditur, ubi, inter multa, dicitur peccatum, quod mors est animæ, transmissum fuisse, unicuique esse proprium, animam per baptismum mundari, reatum peccati originalis remitti, etc. Videatur Muzarelli, *Diss. du péché originel*, etc.

De sanctitate primæva protoparentum in *Tract. de Gratia* egimus, ubi varios Scripturæ conciliique Tridentini textus citavimus.

Cæterum fides peccatum originale ut dogma funda-

mentale docet, ratio et experientia illius existentiam suadent: numquid obscuritates, quantumvis inscrutabiles, veritatem sic aperte traditam labefactare possent?

## ARTICULUS TERTIUS.

## DE PECCATI ORIGINALIS TRANSMISSIONE.

Supponendum est mentes humanas non fuisse creatas in origine rerum, nec esse portiones divinitatis, nec ex animabus parentum traduci, sed a Deo immediate creari, quando novum corpus humanum formatur, ut in *Metaphysica* ostendimus: quæstio est igitur quomodo anima, a Deo immediate creata, labem peccati originalis contrahat.

1<sup>o</sup> Quidam, supponentes corpus, ex Adamo per naturalem generationem descendens, esse vitiatum, dicunt animam ex natura rei inquinari eo instanti quo in illud infunditur, sicut liquor in vase vitiato corrumpitur, et sicut ipsa anima corpori vulnerato vel flammis conjuncta, statim doleret. Sed hanc hypothesim modo impugnabimus, unde rejiciendum est prorsus medium transmissionis hic indigitatum. Aliunde, quomodo substantia immaterialis per unionem cum substantia materiali ex natura rei coinquinari posset?

2<sup>o</sup> Alii docent concupiscentiam generationi naturaliter conjunctam esse, et per illam peccatum in animam transfundi. Sic *Lutherus, Calvinus, Jansenius*, etc. Ista autem sententia, jam quoad essentiam peccati originalis impugnata, iisdem rationibus ac præcedens refellitur.

3<sup>o</sup> Alii in omnibus Adami posteris interpretativam admittunt voluntatem, vi ejus causam suam et suas voluntates Adamo commisisse censentur, ita ut si omnes tunc exstitissent, pacto inter Deum et Adamum inito consensissent, et illud cum ipso Adamo transgressi fuissent. At consensus voluntatis nondum existentis illusorius esse videtur: minime explicatur qua ratione peccatum reale et proprie dictum in animam, e manibus Dei summe justæ egredientem, statim infunditur.

4<sup>o</sup> Ex sententia exposita, art. præc. ad 6<sup>o</sup>, circa naturam peccati originalis, jam nulla esset difficultas quoad ejus transmissionem: Deus creando animas, eas donis indebitis protoparentibus concessis spoliatas relinquit, et sic statim constituuntur in statu qui per se non repugnat ipsius bonitati et justitiæ, et quem odit tantum propter perturbationem ordinationis suæ. Sicut rex a populo electus cum titulo hæreditatis, qui, pactum fundamentale transgrediens et a potestate excidens, totam dynastiam suam in ruinam communem trahit; sic Adam, caput morale totius generis humani constitutus, omnes posteros suos, quorum sors et dignitas ejus fidelitati committebantur, secum perdidit.

Hæc opinio, quæ publice docetur Romæ, nihil habet fidei catholicæ oppositum. Vid. P. Perrone, de Pecc. orig. propagat. Ea autem admissa, præcipuæ difficultates ab incredulis objectæ evanescent; et ideo, data occasione, exhiberi potest. Attamen, ex dictis n. 6, non videtur concordare cum vera notione peccati originalis, ut in Scriptura et concilio Trid. exprimitur. Verum igitur et altissimum existit mysterium.

Quilibet ergo catholicus libenter dicere debet cum S. Aug. de transmissione peccati originalis disserente contra Julianum, l. 3, cap. 4: « Magis curandum est, sive in parvulis, sive in grandibus, quo anima sanetur » auxilio, quam quo vitiata sit merito: quæ tamen si » vitiata negabitur, nec sanabitur. »

Quæritur 1<sup>o</sup> quodnam peccatum Adæ causa peccati originalis fuerit.

R. Ex Gen. ii, 17, et iii, 6, et ex Epist. ad Rom. v, 19, fuit peccatum inobedientiæ, cui annexa erat superbia et amor inordinatus scientiæ. Ut probabilius docet Billuart peccatum istud fuisse primum Adami, quia ex hoc interrupta est innocentia primi status, inquit S. Th. 2<sup>o</sup> 2, q. 63, art. 3, ad 2.

Cætera autem primi parentis peccata ad posteros non transmissa sunt; quia, justitia originali semel amissa, primus parens ut caput morale hominum, ita a Deo

constitutum respectu justitiæ originalis conservandæ aut amittendæ, jam non agebat peccando.

Quæritur 2<sup>o</sup> quid contigisset si sola Eva peccasset.

R. Peccatum originale non exstitisset, quia non erat constituta caput generis humani: unde, quamvis peccaverit et Adamum ad peccandum induxerit, non dicitur tamen peccatum per eam in mundum fuisse inductum, sed per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit; per unius delictum; per unius inobedientiam. Ergo.

Similiter si, perseverante Adamo, unus ex posteris ejus peccasset, hujus descendentes peccatum originale non habuissent, propter eandem rationem, quia scilicet solus Adamus caput generis constitutus, sortem ejus in se, per speciale Dei decretum, habebat.

Contra vero, si Adamus filium ante peccatum suum habuisset, ille filius et ejus posteris peccati originalis participes non fuissent; non enim ex lumbis hominis lapsi descendissent. Ergo.

## ARTICULUS QUARTUS.

### DE PECCATI ORIGINALIS SUBJECTO.

Tam generalia sunt testimonia quibus peccati originalis existentia astruitur, ut omnes homines, via naturali ex Adamo descendentes, illo coinquinati debeant judicari, nisi privilegio speciali ab illo fuerint exempti.

Dicimus via naturali: unde eximitur Christus, et alii similiter qui per miraculum formarentur.

Calvinistæ volunt peccatum originale in omnibus quidem existere, sed filiis fidelium non imputari, quia justitia parentum, per fidem apprehensa et peccata cooperiens, ipsis communicatur. Verum singulare hoc systema, nullo fundamento innixum, contrarium est 1<sup>o</sup> Scripturæ et SS. Patrum textibus ad probandam peccati originalis existentiam allatis, qui filios fidelium minime excipiunt, sed eos tradunt ut natura filios iræ sicut cæteros; 2<sup>o</sup> praxi Ecclesiæ, quæ semper sollicita fuit ut filii fidelium gratia